

WASWAFELTOESTEL VOOR MINDER DAN 100 EURO

Frans Maenhout

We smelten onze oude raten en de ontzegelwas met een zonnewassmelter of met een stoomsmelter. De zorgvuldig gerecupereerde was kunnen we verkopen voor ongeveer 3 euro per kg. Die was kunnen we, gegoten of gewalst, vermengd met paraffine, stearine en nog andere schadelijke troep terugkopen aan ongeveer 20 euro per kg. Na triestige ervaringen met die 'sjoemelwaswafels' willen we zelf waswafels gieten van onze eigen, zuivere was. Maar 700 à 1000 euro voor de aankoop van een toestel is voor de hobby-imker een dure investering. We mogen ook niet verlangen dat vrijwilligers van de regionale bonden, gedurende de ganse winter, honderden kilo's was gieten voor de leden.

Zelf toestel maken

Op het internet kunnen we tientallen voorbeelden zien hoe we zelf een toestel kunnen maken. Toch heb ik verschillende mislukte pogingen gedaan voor ik een bruikbaar toestel had. Oorzaken: te klein model, slechte siliconen die niet uithardde (polyestershoppen), mal niet goed, niet goed gelijmd, ... De mal moet groter zijn dan de wafel die je wil bekomen, maar hoe groter de mal, hoe meer was je moet hersmelten na het op maat snijden. Ik heb een mal gemaakt van 35 x 22 cm om simplexwafels te gieten en dan op maat te snijden.

Materiaal

- siliconen, verharder, primer en lijm
- scharnieren
- aluminiumprofiel (plat- en hoekprofiel)
- handvat (kopen of zelf maken)
- dubbelzijdige kleefband

- waswafel (dadant)
- 2 plankjes 35 x 22 cm (multiplex 18 mm).

1. Bij *Siliconesandmore.com* heb ik siliconen, verharder, primer en lijm besteld. Handleiding wordt meegeleverd.

Kostprijs: 1 kg siliconen + verharder: 19,95 euro. Siliconen primer en lijm: 36,30 euro.

2. Bekisting maken van gladde, geverniste of geverfde latten (ong. 2 x 2 cm) Binnenmaat van de bekisting: 35 x 22 cm. Een gladde plaat als ondergrond (bv. betonplex). Een waswafel (dadant) op maat snijden (35 x 22 cm).

3. De onderkant van de bekisting beplakken met dubbelzijdige kleefband en op de gladde onderplaat drukken en de waswafel in de bekisting op de plaat leggen.

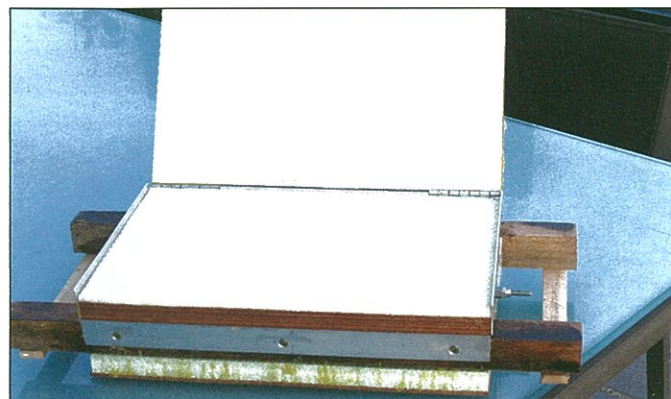
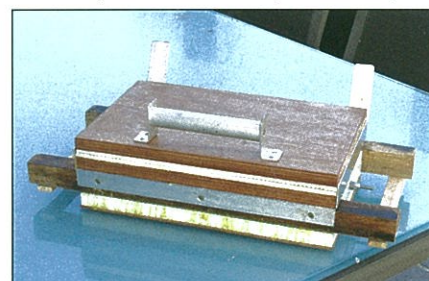
4. Eén kant van de mal gieten: 350 gram siliconen goed mengen

met verharder en op de wafel gieten, schuin houden zodat de siliconen tot in de hoeken loopt en dan waterpas laten uitharden.

5. Na één dag de bekisting losmaken van de plaat en de mal met wafel uit de bekisting duwen.

6. Terug met dubbelzijdige kleefband de bekisting bevestigen op de plaat en de mal met wafel bovenaan erin leggen. Weer 350 gram gemengde siliconen op de mal gieten en die na één dag verwijderen. We hebben nu een siliconenmal met er tussen een waswafel.

7. Twee plankjes (multiplex 18 mm) 35 x 22 cm op maat zagen.

Die plankjes moeten op de mal gelijmd worden. Siliconen laten zich moeilijk lijmen: daarom moet de siliconenmal eerst ingestreeken worden met een siliconenprimer (handleiding). Dat lijmen kan men doen met speciale siliconenlijm (ook te verkrijgen bij *Siliconesandmore*). Ik heb ook geprobeerd om met Tec 7 de mal te lijmen, maar die kwam los.

Daarna een dag laten rusten met een gewicht erop. Eventuele uitpuilende siliconen met een scherp mesje wegsnijden.

8. Scharnieren bevestigen.
9. Het geheel, minstens een paar uur, in de oven (80°C) plaatsen om de was te laten uitvloeien. Dan de nog warme pers openen (eventueel hier of daar met een scherp mesje een beetje lossnijden). De nog resterende was kan met een compressor weggeblazen worden.
10. Aan de zijkanten van de onderste plank een stukje plat aluminiumprofiel vijzen zodat de opgegoten was langs daar niet kan wegvloeien. Idem aan de achterkant tussen de scharnieren. Dat stukje plat profiel mag maar een paar mm boven de onderste siliconen uitsteken om de pers gemakkelijk te kunnen openen. Op de bovenste plank een handvat bevestigen.
11. Twee stukjes plat aluminiumprofiel, geplooid in een hoek van meer dan 90° aan de onderkant

van de onderste plank vijzen om te voorkomen dat het deksel na het openen overvalt.

12. Met 2 stukken aluminiumhoekprofiel de onderplank op 2 latten (3,5 x 3,5 x 50 cm) bevestigen.

13. Onder deze 2 latten heb ik een stukje isolatieplaat en een plaatje triplex bevestigd. In die ruimte schuif ik koelementen; dat zijn zakjes die, na een tijd in de diepvries, lang koud blijven en o.a. gebruikt worden om na verstuikingen de pijnlijke plek te ontzwellen.

Ik koel de siliconen ook door er perslucht op te blazen.

Gieten van de waswafels

- De pers plaats ik op een plasticbak, gevuld met een laag water, om de uitvloeiende was op te vangen.
- De pot met was staat in een grotere kom met water (au bain

marie) op een elektrisch vuur.

- De scharnieren en de aluminium wrijf ik in met een beetje lijnolie om de was gemakkelijk te verwijderen.
- Met een pollepel de was (80°C) op de siliconen verdelen, de pers dicht duwen en 1 min. wachten.
- De pers voorzichtig openen en de gegoten waswafel met perslucht (compressor) losblazen
- De nog warme wafel op maat snijden.

Voor eigen behoefte

Die pers is niet bedoeld om honderden kilo's was te gieten, maar voldoet perfect voor de eigen behoefte. En ... op die was worden alle larven ook bijen! De komende winter zal ik dus nog meer tijd dan vroeger in de bijenstal te vinden zijn.

maenhoutfrans@skynet.be

Brochure van het Vlaams Bijenteelt Programma bij het Maandblad

Binnen het Vlaams Bijenteelt Programma is één van de actiepunten het genereren van 18 technische brochures waarin een specifieke techniek of een bedrijfsmethode van een vooraanstaand imker wordt toegelicht. In beide gevallen betreft het technieken die het verschil kunnen maken op het vlak van bijensterfte.

Met dit nummer krijg je de brochure over de gesloten waskringloop. Met deze gids kun je aan de slag om je eigen bijenwas te hergebruiken, als je dat al niet deed. Je krijgt er onder andere een overzicht van de verschillende beschikbare methoden en kunt er lezen welke was wel te recyclen en welke was je beter niet aan de bijen aanbiedt.

De brochure is ook in digitale vorm beschikbaar op de website van Honeybee Valley (www.honeybeevalley.eu).

Dr. Ellen Danneels

